

Jog-és állambölcselet 2

Vizsgakérdések (nappali) 2023/24 ősz

Az ebben a félévben változott tételket vastagon szedtük.

„A” tételek

1. A modern jog sajátosságai
2. Az eljogiasodás és a jogi pluralizmus jelensége a kortárs jogfejlődésben
3. Joguralom – jogállam: a két fogalom jelentéstartalma (hasonlóságok, különbségek)
4. A jogállamiság formális és materiális felfogása
- 5. A politikai hatalom jogi korlátozásának elméleti problémái**
6. Az alkotmánybíróságok politikai és jogi természete
- 7. Az alkotmány értelmezésének elméletei**
8. A legitimitás, legitimáció, legalitás érvényességi köre, fogalmai
9. Legitimitástipológia
10. Max Weber, Jürgen Habermas és Niklas Luhmann legitimitásemellete
11. A szuverenitás keletkezése és hagyományos fölfogása
12. A szuverenitással összefüggő változások a XIX – XX. században és az azokat kifejező elméletek
13. A szuverenitás problémái az európai integráció és a kibontakozó globalizáció korában
- 14. A modern állam fejlődése, típusai**
15. A transznacionális gazdasági jog létrejötte és hatása az állami jogra
16. Állami szuverenitás és állami jog a poszt-vesztfáliai rendszerben
17. A méltányosságként felfogott igazságosság elvei és alkalmazása
18. Emberi jogok mint erkölcsi jogok
19. Az emberi jogok igazolóelméletei
- 20. A jog normativitásának problémája (Kelsen, Hart, Dworkin)**
21. A jogi szöveg sajátosságai és szövegkapcsolatai
22. A felelősség fogalmának meghatározása: érvek és következmények
23. A jogi felelősségrevonhatóság elméleti kérdései
24. A jog és erkölcs viszonya Hart és Durkheim felfogásában
25. A kriminalizáció korlátai

„B” tételek

1. Max Weber: *Gazdaság és Társadalom* 2/2., KJK, 1995. 183-198.
2. Friedrich A. Hayek: *Emberi cselekvés, de nem emberi tervezet eredménye*. In: Hayek: *Piac és szabadság*. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 292–301.
3. Albert Venn Dicey: *A jog uralma* in: Takács P (szerk.): *Joguralom és jogállam*. Budapest, 1995. 21-32.
4. **Kelsen, Hans: *Ki legyen az alkotmány őre?* In: Takács Péter (szerk): *Államtan. Írások a XX. századi általános államtudomány köréből*. Budapest, Szent István Társulat, 2003. pp. 289-332.**
5. Jürgen Habermas: *Legitimációs problémák a modern államban* In: Habermas: *Válogatott tanulmányok* Atlantisz, Budapest, 1994. 183-222
6. Mac Cormick, Neil: *A szuverenitásról és a posztszuverenitásról*, *Fundamentum* 2003/2, 5-13. old.
7. Foucault, Michel (1998): *A "kormányozhatóság"*. In: Uó: *A fantasztikus könyvtár*. Pallas Stúdió-Attraktor Kft., Budapest. Pp. 106-123
8. Teubner, Gunther: *Globális Bukowina. Jogi pluralizmus a világtársadalomban* (tansegédletnek minősülő kézirat, hozzáférhető a kurzus moodle felületén)
9. John Rawls: *Az igazságosság elmélete*. Osiris Kiadó, Budapest, 1997: 30-37, 152-200.
10. Joseph Raz: *Emberi jogok megalapozás nélkül*, *Fundamentum*, 2009/1, 19-30
11. Hart, H.L.A (2006): *Felelősség*. In. Krokovay Zsolt (szerk.): *Felelősség*. L'Harmattan, Budapest. 51-70.
12. Hart, H.L.A (1999): *Jog, szabadság, erkölcs*. Osiris, Budapest pp. 6-36.